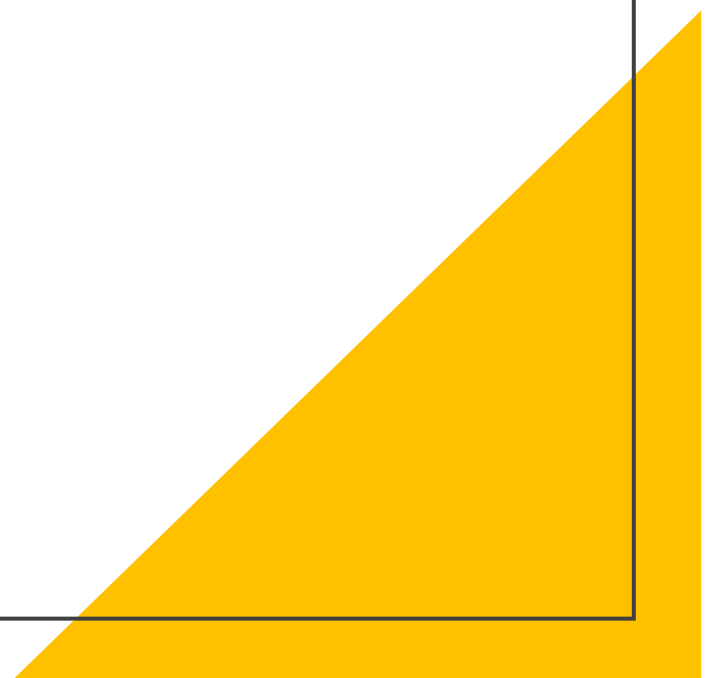

ISKUŠNJE JAVNEGA NAROČNIKA: Zeleno javno naročanje pri gradnji javnih objektov in Krožno javno naročanje

Sašo Blatešič, univ.dipl.prav.

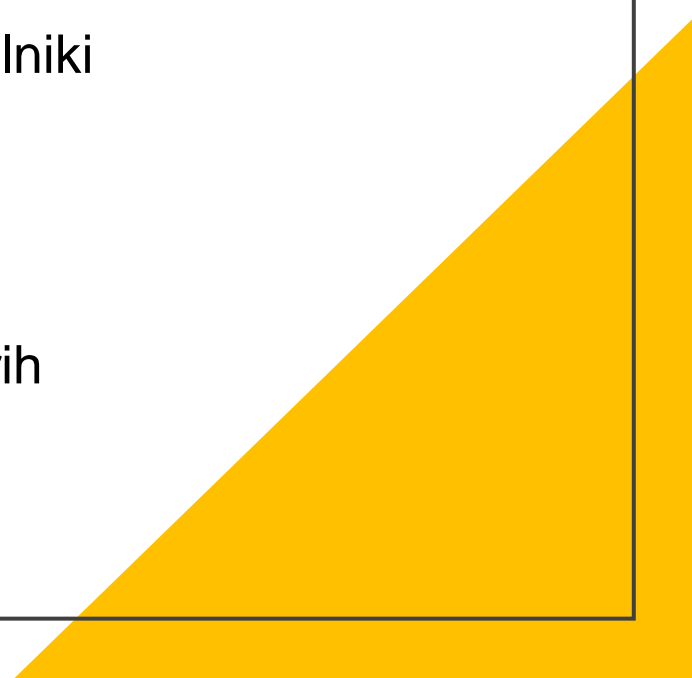
MESTNA OBČINA SLOVENJ GRADEC

PRIMERI GRADENJ JAVNIH OBJEKTOV

- 3 OSNOVNA ŠOLA SLOVENJ GRADEC, Stavba splošnega družbenega pomena (CC-SI 126)/(CC-SI 1263)
- OSNOVNA ŠOLA PODGORJE, Stavba splošnega družbenega pomena (CC-SI 126) / (CC-SI 1263)
- ZDRAVSTVENI DOM SLOVENJ GRADEC, Stavba splošnega družbenega pomena (CC-SI 126)/(CC-SI 1264)

UPOŠTEVANJE OKOLJSKIH VIDIKOV PRI POSAMETNIH PREDMETIH JAVNEGA NAROČANJA

- pohištvo
 - grelniki vode, grelniki prostora in njihove kombinacije ter hranilniki tople vode
 - sanitarne armature
 - projektiranje oziroma izvedba gradnje stavb
 - električne sijalke in svetilke ter razsvetljava v notranjih prostorih
 - cestna razsvetljava in prometna signalizacija
-

NAČIN VKLJUČEVANJA OKOLJSKIH VIDIKOV

- kot razlog za izključitev zaradi neupoštevanja veljavnih obveznosti na področju okoljskega prava iz a) točke šestega odstavka 75. člena ZJN-3,
- v zahtevi za podajo IZJAVE PONUDNIKA o upoštevanju OKOLJSKIH VIDIKOV,
- v obveznosti izbranega ponudnika po predložitvi USTREZNIH DOKAZIL IN POTRDIL, ki potrjujejo OKOLJSKE ZAHTEVE IN MERILA
- v tehničnih specifikacijah kot tehnični standard
- v ponudbenem predračunu pri posameznih postavkah z navedbo tehnične specifikacije ali standarda
- kot posebno določilo pogodbe o izvedbi javnega naročila

KROŽNO JAVNO NAROČANJE

- PRAVNE PODLAGE: ? UREDBA O ZELENEM JAVNEM NAROČANJU
- CILJI NAROČNIKA PRI KROŽNEM JAVNEM NAROČANJU GRADENJ:
- Cilj pripraviti izhodišča za projektno dokumentacijo, ki bo upoštevala trajnostni vidik, krožni pristop, hkrati pa projektirati stavbo, ki bo za naročnika ekonomsko še sprejemljiva,
- Cilj pripraviti ustrezno analizo trga in izvesti gradnjo s čim nižjim ogljičnim odtisom in čim manj odpadkov, ter upoštevanjem življenjskega cikla gradnje.

PREHOD V KROŽNO GOSPODARSTVO

- UREDBA O ZELENEM JAVNEM NAROČANJU (Uradni list RS, št. 51/17, 64/19 in 121/21), šesti odstavek 7. člen:

*„Zlasti kadar si naročnik prizadeva spodbuditi okoljske inovacije in **prehod v krožno gospodarstvo**, pri naročanju predmeta iz 13. točke prvega odstavka 4. člena te uredbe pa tudi trajnostne vidike gradnje, v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila v tehničnih specifikacijah namesto tehničnih standardov opredeli funkcionalne zahteve predmeta javnega naročila.“*

DEEP DEMONSTRATION

Sporazum med Vlado RS in Evropskim inštitutom za inovacije in tehnologijo (EIT Climate –KIC in EIT RawMaterials) za vzpostavitev projekta **SISTEMSKEGA PREHODA V KROŽNO GOSPODARSTVO po metodologiji Deep Demonstration.**

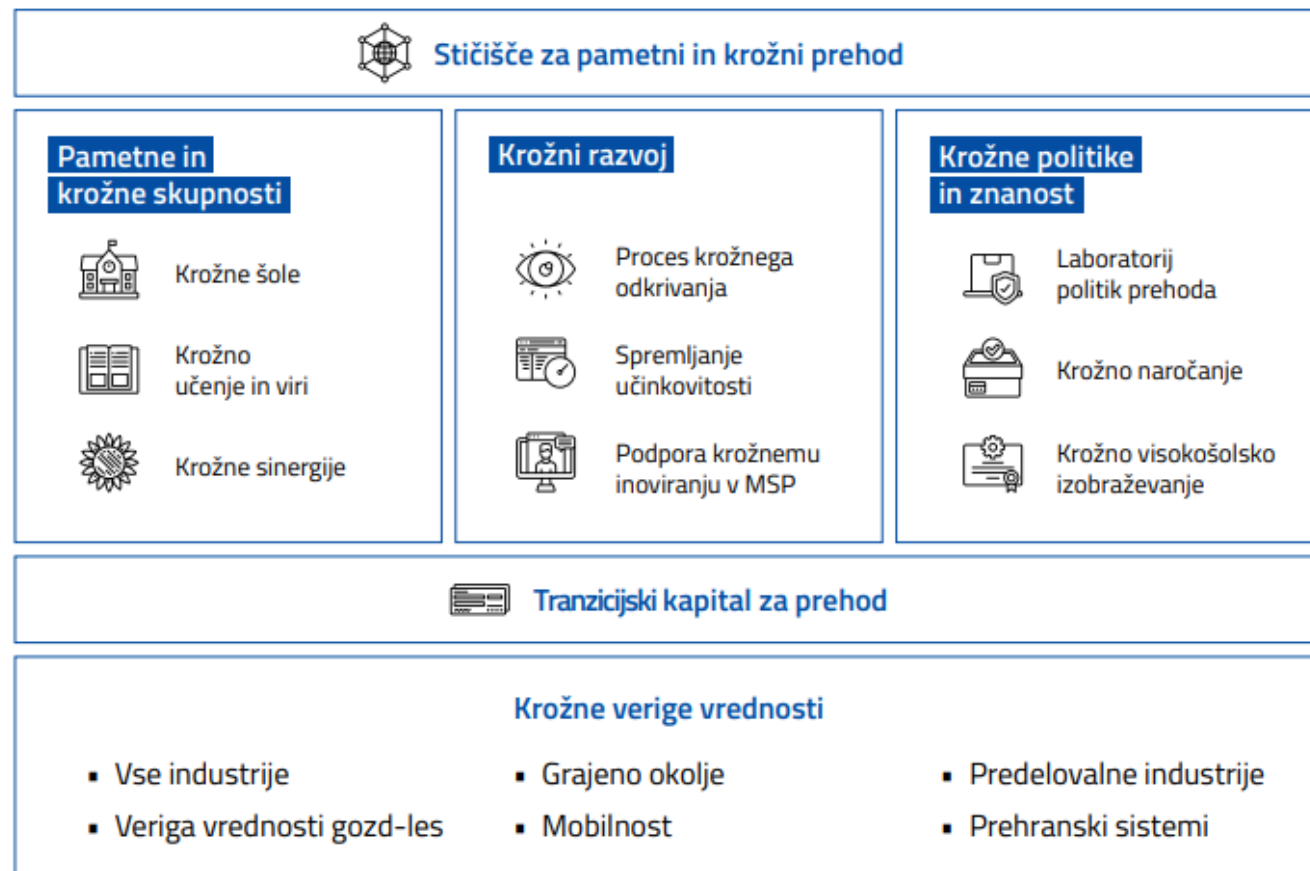

Cilj partnerstva je mreženje in sodelovanje, poleg podjetništva in lokalne skupnosti, ki so nosilci razvoja, vključiti vse nivoje, od javne uprave, izobraževalnih institucij, raziskovalcev do prebivalcev.

Cilj projekta pa je osredotočenje na spopadanje s podnebnimi spremembami in ustvarjanje odporne družbe in prepoznava naravnih danosti, obstoječ podjetniški potencial, projekte v izvajanju in načrtovane ter potencialne projekte, ki jih moramo v zadani nalogi povezati v cilju trajnostnega razvoja za dvig dodane vrednosti.

Trije stebri metodologije Deep Demonstration

KROŽNE VERIGE VREDNOSTI

MOSG načrtuje izvajanja krožnega javnega naročanja glede na definirane verige vrednosti na treh segmentih:

- GRADNJE
- MOBILNOST
- PREHRANSKI SISTEM_DOBAVA ŽIVIL

GRADNJE

Okoljski vidiki in cilji KROŽNEGA JN = ZELENO JN:

- za stavbe v čim večji meri uporabljati energijo iz obnovljivih virov energije, kot so sonce, voda in veter= ENERGETSKA UČINKOVITOST IN UPORABA OBNOVLJIVIH OZIROMA DRUGIH ALTERNATIVNIH VIROV ENERGIJE;
- proučiti celoten življenjski cikel stavbe=PONOVA RABA SEKUNDARNIH SUROVIN TER ZMANJŠEVANJE NASTAJANJA ODPADKOV, VKLJUČNO ZARADI DALJŠE ŽIVLJENSKE DOBE GRADNJE;
- izbirati do okolja prijazne in lokalne materiale (npr. les, beton z daljšo življenjsko dobo)=UČINKOVITA RABA VIROV;
- odpadne materiale vključiti v sistem sekundarnih surovin za kakšen drug primer=SPODBUJANJE UPORABE PROIZVODOV, KI SE LAHKO VEČKRAT UPORABIJO;
- Glej prvi odstavek 6. člena Uredbe o zelenem javnem naročanju.

ANALIZA TRGA

NAPREDNE TEHNOLOGIJE

- pametni proizvodi, komponente z integriranimi senzorji, aktuatorji in povezljivostjo v IKT sisteme (IOT, internet stvari);
- 3D-tiskanje, robotizacija gradnje, modularna in prefabricirana gradnja;
- proizvodnja in uporaba biomaterialov in naprednih materialov, z majhnim ogljičnim odtisom in visoko zmogljivostjo, npr. nanoizolacije na osnovi aerogelov;
- izdelava ali izboljšanje gradbenih izdelkov z uporabo recikliranih materialov in ponovno uporabo obstoječih materialov, uporabo odpadkov in soproizvodov iz drugih sektorjev (npr. granule reciklirane gume za izboljšanje asfaltnih betonov, uporaba jeklarske žindre);
- princip razstavljivosti konstrukcij in modularnih izvedb;
- uporaba odpadkov (notranja zanka) za gorivo v proizvodnih postopkih.

ANALIZA TRGA

TRAJNOSTNI MATERIALI

- uporaba pametnih materialov in proizvodov, npr. z oblikovnim spominom, s posebnimi lastnostmi, ki izboljšujejo uporabo in vzdrževanje (samočistilnost);
- vključevanje konopljinoga betona;
- uporaba okolju prijazne izolacije;
- uporaba lesa, konopljinoga betona <https://naravnahiska.si/tag/gradnja-iz-konoplje/> in hibridnih izdelkov iz lesa.

NAČIN VKLJUČEVANJA OKOLJSKIH VIDIKOV

- v tehničnih specifikacijah kot tehnični standard oziroma kot funkcionalne zahteve, definirati zahtevo glede delovanja, funkcionalnost ali drugo značilnost predmeta javnega naročanja;
- kot razlog za izključitev zaradi neupoštevanja veljavnih obveznosti na področju okoljskega prava iz a) točke šestega odstavka 75. člena ZJN-3;
- kot merilo za oddajo javnega naročila, zlasti ob upoštevanju stroškov v življenjski dobi gradnje v skladu s 85. členom ZJN-3 ((npr. dodatno število točk, če ima podjetje vpeljana Metodo 5S, pridobljene certifikate, ki dokazujejo trajnostno naravnost, dodatno število točk z naslova ravnanja z odpadki, trajnostnega transporta ipd.);
- Glej 7. člen Uredbe o zelenem javnem naročanju.

MOBILNOST

CILJI NAROČNIKA PRI KROŽNEM JAVNEM NAROČANJU NA PODROČJU MOBILNOSTI

MOSG proučuje različne možnosti urejanja prostora in prometa, katerih cilj je krožna mobilnost, kot npr.:

- možnost vzpostavitve con, ki omogočajo le vstop električnim avtomobilom, drugim vozilom so nedostopna,
- možnosti organiziranja javnih potniških linij znotraj mesta,
- možnosti izposoje avtomobila, namesto lastništva,
- vzpostavitev digitalnega dvojčka za promet, ki bo osnova za nadaljnje aktivnosti na tem področju
- uvedba izvenmestnih parkirišč in nagrajevanje ob uporabi javnega prometa ali koles .

PREHRANSKI SISTEMI

CILJI NAROČNIKA PRI KROŽNEM JAVNEM NAROČANJU ŽIVIL

- preprečevanja nastanka odpadne hrane z npr. oblikovanjem jedilnika glede na želje uporabnikov, prilagoditvijo količine hrane, optimalno dobavo količine hrane,
- večjo vključenost ekoloških živil in živil iz shem kakovosti s čim večjo vključenostjo lokalnih ponudnikov,
- ptimizirati postopek dobave (npr. uporaba ekološko primerne embalaže, ekološki transport, čim krajše razdalje),
- izboljšanje odnosa do hrane (npr. ponudnik mora izvajati delavnice),
- Skupno javno naročanje za vse zavode,
- uvedba Dinamičnega Nabavnega Sistema javnega naročanja živil.